

Από την άφιξη στη «σύλληψη», στην ταυτοποίηση και στο ταξίδι στον Πειραιά. Οι παράνομες εισοδοί στην Ελλάδα μέσω του νησιού του Αιόλου αυξήθηκαν στο α΄ πεντάμηνο κατά 640%.

ΑΝΟΙΞΑΜΕ ΚΑΙ ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ

ΤΟΥ *Νίκου Βαφειάδη* nikosvafiadis.wordpress.com, ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: *Αγγελος Γιωτόπουλος*

Εκρηκτική είναι η κατάσταση στο νησί, καθώς καθημερινά, καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου, σε ολόκληρη την ανατολική πλευρά αρκετές εκατοντάδες πρόσφυγες και μετανάστες φέρνουν μίγδην εισέρχονται παράνομα στη χώρα μας με φθηνές φουσκωτές βάρκες από τις κοντινές τουρκικές ακτές. Λόγω του περιορισμένου τεχνικού εξοπλισμού, ταυτοποιούνται μόλις οι μισοί από την αστυνομία, με συνέπεια οι υπόλοιποι να λιμνάζουν σε υποτυπώδεις καταυλισμούς και στο λιμάνι. Αφού ταυτοποιηθούν, εφοδιάζονται με το περίφημο «υπηρεσιακό σημείωμα» και βγάζουν, «νόμιμα» πλέον, εισιτήρια για τον Πειραιά, απ' όπου διασκορπίζονται στην πρωτεύουσα με πρώτη προτίμηση την πλατεία Βικτωρίας και το Πεδίο του Αρεως.

Ηδη από την άφιξη μας στο αεροδρό-

μιο «Οδυσσέας Ελύτης», νωρίς το πρωί, πήραμε μια πρώτη γεύση πως η κατάσταση έχει πλέον ξεφύγει. Αλληπάλληλες ομάδες των 10 - 15 ατόμων με τα σακίδια στην πλάτη, που είχαν προ ολίγου αποβιβαστεί στις ακτές, βάδιζαν στην παραλιακή προς το λιμάνι, αφήνοντας πίσω τους ως ίχνη τα πορτοκαλί σωσίβια μάρκας Yamaha, ενώ το περιπολικό της αστυνομίας περνούσε δίπλα τους αδιάφορο. Δεν ήταν τρομαγμένοι όπως εκείνοι που συναντούσαμε εδώ δύο χρόνια πριν. Χαμογελαστοί επειδή τα είχαν καταφέρει, καλοντυμένοι, όλοι με κινητά τηλέφωνα, γνώριζαν καλά προς τα πού να κατευθυνθούν. Κυρίως νεαροί άντρες 15 - 20 χρόνων, αλλά και αρκετές γυναίκες και παιδιά.

Σύντομα αντιληφθήκαμε ότι το ίδιο φαινόμενο παρατηρείται καθημερινά σε

όλη την ανατολική πλευρά του νησιού. Από τον Μόλυβο, τη Σκάλα Συκαμιάς, το Μανταμάδο, τη Θέρμη, το αεροδρόμιο μέχρι τον κόλπο της Γέρας. Παντού σκισμένες πλαστικές βάρκες στις ακτές και σωσίβια διάσπαρτα στην εθνική οδό. Σε όλη τη διαδρομή προς τον Μόλυβο συναντά κανείς ανά 4 - 5 χιλιόμετρα ομάδες νεοαφιχθέντων που περπατούν προς τη Μυτιλήνη.

Η «σύλληψη»

Στον Μόλυβο συναντήσαμε πάνω από εκατό, άλλους σημερινούς και άλλους που είχαν ξεμείνει από χθες στην αλάνα δίπλα στο δημοτικό σχολείο. Επειδή όλοι καταφτάνουν μέσω θαλάσσης, υπεύθυνο για τη «σύλληψη» τους είναι το Λιμενικό. Είναι επιφορτισμένο να κάνει μια πρώτη καταγραφή, μέχρι να τους παραδώσει στην

1	2
	3

ΥΠΕΡΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
στο κέντρο της Μόριας, όπου ταυτοποιούνται μέσα σε 3-4 μέρες. (1) Νεοαφιχθέντες στην περιοχή του αεροδρομίου. (2) Εξω από το δημοτικό σχολείο στη Μήθυμνα. (3)

αστυνομία. Σχεδόν κανείς δεν προβάλλει αντίσταση, αντιθέτως προσέρχονται με προθυμία. Όμως οι δυνάμεις του Λιμενικού δεν επαρκούν, πόσω μάλλον τις μέρες που μπαίνουν 600 ή 700, ούτε και τα καύσιμα για τα λεωφορεία. Με συνέπεια πολλοί εξ αυτών να αναγκάζονται να περπατήσουν μέχρι και 80 χιλιόμετρα μέχρι το λιμάνι, όπου διανυκτερεύουν άλλοι σε χαρτόκουτες και άλλοι σε σκηνές που αγοράζουν από τα γύρω μαγαζιά, περιμένοντας να παραληφθούν απ' την αστυνομία. Ορισμένοι, ωστόσο, αποφεύγουν κάθε επαφή με τις αρχές και προσπαθούν με πλαστά διαβατήρια να μεταβούν απευθείας στις βόρες της κεντρικής και της βόρειας Ευρώπης, ώστε να υποβάλουν εκεί για πρώτη φορά αίτηση ασύλου.

Τον υπολιμενάρχη Λέσβου, πλωτάρχη Νίκο Γρηγορέλη, τον είχα ξανασυναντή-

Σε όλη τη διαδρομή προς τον Μόλυβο συναντά κανείς ανά 4-5 χιλιόμετρα ομάδες νεοαφιχθέντων που περπατούν προς τη Μυτιλήνη.

758 ΑΤΟΜΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ

ΜΟΝΟ ΜΕΣΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΕΡΑ, την Πέμπτη 28 Μαΐου, μπήκαν παράνομα στη Μυτιλήνη 758 μετανάστες. Από τους μόλις 5 που είχαν μπει ολόκληρο τον

Μάιο του 2012, έφτασαν στους 363 τον Μάιο του 2013, στους 718 τον Μάιο του 2014, για να εκτιναχθεί ο αριθμός στους 8.010 τον Μάιο του 2015. Στις

αρχές Ιουνίου, ο συνολικός αριθμός των μεταναστών που είχαν εισέλθει φέτος παράνομα στη χώρα μας, μέσω Λέσβου, είχε ξεπεράσει τις 20.000 (αύξηση

640%), ενώ άλλοι 7.900 είχαν μπει μέσω Χίου και 5.000 μέσω Σάμου. Συνολικά στο πρώτο πεντάμηνο του 2015 μπήκαν παράνομα στην Ελλάδα 59.669

μετανάστες (εκ των οποίων μόλις 638 από τον Εβρο, λόγω του φράχτη) έναντι 18.257 που είχαν μπει το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι (αύξηση 326%).

1

2

3

Ο ΧΩΡΟΣ ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ δεν αδειάζει ποτέ. (1) Με το περίφημο «υπηρεσιακό σημείωμα» ανά χείρας, λίγο πριν επιβιβαστούν στο καράβι. (2) Συνωστισμός στα εκδοτήρια των εισιτηρίων. (3)

«Η κράτηση ήταν αποτρεπτική, αυτό είναι αυτονόητο. Αλλά έτσι κι αλλιώς οι Σύριοι, ως πρόσφυγες, δεν κρατούνταν...»

ΝΙΚΟΣ ΓΡΗΓΟΡΕΛΗΣ
Υπολιμενάρχης Λέσβου

σει εδώ πριν από δύο χρόνια. Επιβεβαιώνει ότι τα σκάφη του Λιμενικού και της FRONTEX έχουν εντολή μόνο για διάσωση και όχι για αποτροπή. «Σήμερα μας τηλεφώνησαν από ένα νησάκι στον κόλπο της Γέρας και στείλαμε σκάφος να τους παραλάβει». Επισημαίνει ότι τα φαινόμενα θα αυξηθούν, ίσως και να διπλασιαστούν. «Εκεί που έβγαιναν καθημερινά 500, μπορεί να πάμε στους 1.000, ίσως και σε περισσότερους. Γιατί δεν είναι τίποτα το μικρό σκαφάκι των 7 μέτρων που χωράει 50 να γίνει 10 - 12 μέτρα και να βάζει 100». Βλέπει δε ως μοναδική λύση τη δραστηριοποίηση της FRONTEX στα απέναντι παράλια, προκειμένου να ελέγχει τις εξόδους. Τον ερωτώ αν ο πολλαπλασιασμός των αφίξεων συνδέεται με την κατάργηση του καθεστώτος της 18μηνης κράτησης από τη νέα κυβέρνηση. «Η κράτηση ήταν αποτρεπτική, αυτό είναι αυτονόητο. Αλλά έτσι κι αλλιώς οι Σύριοι, ως πρόσφυγες, δεν κρατούνταν...»

Η ταυτοποίηση

Παρά τις έντονες τοπικές αντιδράσεις, στα τέλη του 2013 ξεκίνησε τη λειτουργία του το Κέντρο Μεταναστών στη Μόρια. Η αρχή έγινε με ένα μικρό Κέντρο Ταυτοποίησης, δυναμικότητας 100 ατόμων, ενώ παράλληλα άρχισε να κατασκευάζεται το Κέντρο Πρώτης Υποδοχής και λίγο αργότερα το Προαναχωρησιακό Κέντρο, για όσους θα κρατούνταν για μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι να τους στείλουν πίσω στις χώρες τους. Στην πραγματικότητα, όταν ολοκληρώθηκε η κατασκευή του Προαναχωρησιακού, άρχισε να χρησιμοποιείται ως Προσωρινής Κράτησης τριών ημερών, δυναμικότητας 700 ατόμων, μέχρι να ταυτοποιηθούν οι νεοεισερχόμενοι. Το Κέντρο Ταυτοποίησης έκλεισε γιατί είχε καταστραφεί πλήρως λόγω της υπερφόρτωσης.

Οι εγκαταστάσεις της Μόριας, στο παλιό στρατόπεδο, έχουν την τυπική όψη ενός κέντρου κράτησης. Γκρίζο τσιμέντο, κάγκελα και αγκαθωτό συρματοπλέγμα.

Και ολόγυρα σκηνές με άλλους μετανάστες, που περιμένουν στη σειρά να αδειάσουν θέσεις για την ταυτοποίηση. Τουλάχιστον 300 απέξω. Μέσα περίπου 600 με έντονη την παρουσία της ΜΚΟ «Γιατροί του Κόσμου», που έχει υπογράψει σύμβαση με την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής και προσφέρει σημαντικό έργο. «Δεν μπορούμε να κρατήσουμε κόσμο, δεχόμαστε μεγάλη πίεση, καθώς από τις αρχές του χρόνου οι ροές αυξάνονται συνεχώς. Προσπαθούμε να τους διαχειριστούμε όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, αλλά οι δυνατότητές μας φτάνουν μέχρι ένα σημείο, από εκεί και πέρα δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Κάθε μέρα απελευθερώνουμε 200 - 300 άτομα», με ενημερώνει ο διοικητής του κέντρου, αστυνομός Α΄ Κώστας Παπάζογλου. Όπως μου εξηγεί, οι περισσότεροι είναι Αφغانοί, μόνο τώρα τελευταία τους έχουν ξεπεράσει οι Σύριοι, ενώ άρχισαν πάλι να έρχονται πολλοί Πακιστανοί. Όσοι προέρχονται από αραβικές χώρες, Αίγυπτο, Μαρόκο, Τυνησία, Αλγερία, Λιβύη, Σαουδική Αραβία δηλώνουν όλοι Σύριοι για να πάρουν εξαμηνιαία άδεια παραμονής και να προστατευτούν απ' την απέλαση λόγω ανωτέρας βίας. Άδεια παίρνουν και τα ασυνόδευτα ανήλικα, για τα οποία έχει διαμορφωθεί ειδική πτέρυγα, και οι έγκυοι, που προστατεύονται απ' την απέλαση μέχρι και έξι μήνες μετά τον τοκετό. Όλοι οι υπόλοιποι παίρνουν το γνωστό υπηρεσιακό σημείωμα των 30 ημερών, το περίφημο «νομιμοποιητικό έγγραφο».

«Ένα φαινόμενο όπως η φωτιά...»

Όσο βρισκόμουν στη Μυτιλήνη, λόγω των αυξανόμενων αφίξεων και μπροστά στον κίνδυνο να δυσφημιστεί το νησί με την εικόνα εκατοντάδων μεταναστών που κοιμούνταν έξω απ' τα κάγκελα του λιμανιού, με πρωτοβουλία του δημάρχου Σπύρου Γαλινού φτιάχτηκε ένας πρόχειρος καταυλισμός στην περιοχή Καρά Τεπέ, δίπλα στις εγκαταστάσεις του βιολογικού καθαρισμού. Εφεδρι καταδρομείς σε συ-

ΑΠΟ ΤΗ ΜΟΡΙΑ μεταφέρονται με πούλμαν στο λιμάνι και από εκεί με πλοίο στον Πειραιά.

νεργασία με την Πολιτική Προστασία και εθελοντές έστησαν δεκάδες αντίσκηνια, που επεκτάθηκαν στα διπλανά χωράφια τις επόμενες μέρες, αφού οι μετανάστες ξεπέρασαν τους 1.300.

Ο Σπύρος Γαλνός τονίζει εξαρχής πως πρόκειται για ένα ευρωπαϊκό πρόβλημα. «Έχει ξεσπάσει στις πλάτες μας και καλούμαστε ως Ελλάδα και ειδικότερα ως Λέσβος να το διαχειριστούμε με τα πενιχρά οικονομικά μέσα που διαθέτουμε. Ακούμε απ' την πλευρά της Ε.Ε. ότι χαράσσονται πολιτικές, ενώ θα έπρεπε να είχαν χαραχθεί πολύ καιρό πριν. Ο,τι και να κάνουμε, εάν δεν ευαισθητοποιηθεί η Ε.Ε., η κατάσταση θα καταστεί μη διαχειρίσιμη. Είναι ένα φαινόμενο όπως η φωτιά. Στην αρχή μπορείς να την προλάβεις. Εάν μεγαλώσει, θέλεις μεγάλη προσπάθεια για να την αντιμετωπίσεις, μετά γίνεται ανεξέλεγκτη. Εμείς προτείνουμε να μετατεθούν στο νησί λιμενικοί και αστυνομικοί και επίσης να αυξηθούν τα μηχανήματα ταυτοποίησης, ώστε να φεύγουν καθημερινά 500 - 600 με το πλοίο της γραμμής. Διότι, πέρα απ' την ανθρωπιστική διάσταση και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των μεταναστών, υπάρχει και η εικόνα του νησιού, όχι μόνο από τουριστική πλευρά, αλλά και από την πλευρά των πολιτών που δικαιούνται να ζουν σε μια καθαρή πόλη όπου επικρατεί τάξη».

Στα μέσα Ιουνίου, λόγω του υπερπλη-

θουςμού, έγινε αιματηρή σύρραξη μεταξύ Σύριων και Αφγανών στον Καρά Τεπέ για το ποιος έχει προτεραιότητα για ταυτοποίηση. Οι μόλις δύο λιμενικοί αδυνατούσαν να ελέγξουν την κατάσταση, με αποτέλεσμα περίπου 500 να φύγουν απ' τον καταυλισμό και να μεταβούν ως σώμα στο λιμάνι. Από εκεί τους πήραν με πούλμαν και τους πήγαν στη Μόρια, αλλά αυτοί αρνήθηκαν να αποβιβαστούν, με αποτέλεσμα να τους γυρίσουν στο λιμάνι, όπου τους στέγασαν στο κλειστό κολυμβητήριο.

Η απελευθέρωση

Απ' τη στιγμή που παίρνουν την αναστολή της απέλασης από το Κέντρο στη Μόρια, πρόσφυγες και μετανάστες κατευθύνονται πάλι προς στο λιμάνι - αυτήν τη φορά για να βγάλουν εισιτήριο για Πειραιά. Σχηματίζουν ουρές στα εκδοτήρια κρατώντας στο χέρι το υπηρεσιακό ση-

μείωμα, που αποτελεί προϋπόθεση για να βγάλουν εισιτήριο και να επιβιβαστούν στο πλοίο. Έχουν όλοι χρήματα, περισσότερα οι Σύριοι, όσοι έχουν δολάρια τα ανταλλάσσουν στα κρυφά πίσω απ' το περιπτερο με ευρώ. Ας είναι καλά ο τοπικός πωλητής κινητής τηλεφωνίας που κάνει χρυσές δουλειές, πουλώντας τους παράλληλα ελληνικά κινητά και κάρτες. Ετυχε να φυσάει δυνατά όταν ήμασταν εκεί και ο αέρας πήρε το υπηρεσιακό σημείωμα του 20χρονου Αφγανού Αμίρ Μοχάμαντ και το παρέσυρε στη θάλασσα. Εκείνος σάστισε και ύστερα άρχισε να γδύνεται με πολύ αργές κινήσεις. Ξαφνικά πήρε φόρα και με καλοζυγισμένη βουτιά το περιμάζεψε και το έβγαλε έξω μισολιωμένο. Ευτυχώς, ο φίλος του είχε προνοήσει να το σκανάρει στο κινητό. Διέκρινε μακρύτερα μέσα στη θάλασσα άλλα δύο σημειώματα που είχε πάρει ο αέρας, ενώ αμέσως μετά, παρά τον ντόρο που έγινε, το γεγονός επαναλήφθηκε. Αφού ξεκινήσει το καράβι, αρχίζουν το γλέντι, τους χορούς και τα τραγούδια. Βρίσκονται πλέον στην Ευρώπη των «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» και φωτογραφίζονται κάνοντας με τα δάχτυλα του χεριού το σήμα της νίκης. «Έχουν αρχίσει να εμπιστεύονται παραπάνω το σύστημα και αυτό φυσικά τραβάει περισσότερους», εξηγεί σχετικά η Μαρία Σταυροπούλου, επικεφαλής της Υπηρεσίας Ασύλου. ✽

**Αφού ξεκινήσει
το καράβι,
αρχίζουν το γλέντι,
τους χορούς
και τα τραγούδια.**